

FM: Vienpadsmit mēnešos nodokļu ieņēmumi pieauga par 7,7%

Publicēts: 31.01.2018.

Novembrī turpinājās iepriekšējos mēnešos novērotais nodokļu ieņēmumu pieauguma tempa kāpums. Vienpadsmit mēnešos nodokļu ieņēmumi pieauga par 7,7% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu un šāds nodokļu ieņēmumu pieaugums prognozējams arī 2017.gadā kopumā. Nodokļu ieņēmumu plāna izpilde kopbudžetā bija 101%, nodrošinot par 74,7 milj. eiro augstākus nodokļu ieņēmumus kā plānots. Tikmēr neplānoti zemi bijuši ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi (pārsvarā atmaksas no EK par īstenotajiem ES fondu projektiem), kas ietekmēja konsolidētā kopbudžeta pārpalikuma samazinājumu. Vienpadsmit mēnešos konsolidētajā kopbudžetā uzkrātais pārpalikums atbilstoši Valsts kases datiem bija 116,6 milj. eiro, salīdzinot ar iepriekšējā gada janvāri-novembri pārpalikuma apjoms bija par 23,7 milj. eiro mazāks. Atsevišķi novembra mēnesī, mazāku ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumu ietekmē (tikai 8,6 milj. eiro), konsolidētajā kopbudžetā veidojās 145,2 milj. eiro deficīts, samazinot gada uzkrāto pārpalikumu. Pašvaldību, speciālā un atvasināto publisko personu budžeta līmenī vienpadsmit mēnešos vērojams pārpalikums, kamēr pamatbudžetā jau minēto ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumu samazinājuma ietekmē veidojās 62,5 milj. eiro deficīts. Vispārējās valdības budžeta deficīts 2017.gadam atbilstoši aktuālajam novērtējumam pēc EKS 2010 metodoloģijas tiek prognozēts 0,9% no IKP apmērā jeb 235,0 milj. eiro.

Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi vienpadsmit mēnešos bija 8 723,5 milj. eiro, un salīdzinot ar 2016.gada attiecīgo periodu ieņēmumi kāpuši par 497,1 milj. eiro jeb 6,0%. Nodokļu ieņēmumu kāpums kopbudžetā par 519,7 milj. eiro jeb 7,7% ir kopumā ļoti tuvs tempam, kādā šā gada trijos ceturkšņos pieaudzis IKP (faktiskajās cenās 7,6% pieaugums). Šā gada vienpadsmit mēnešos nodokļu ieņēmumi kopbudžetā veidoja 7 269,9 milj. eiro. Vidējās darba samaksas kāpuma dēļ, pārsniegti darba spēka nodokļa ieņēmumu plāni. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) ieņēmumi par 33,1 milj. eiro kopbudžetā pārsniedza plānoto, bet sociālās apdrošināšanas iemaksu ieņēmumi, tostarp solidaritātes nodokļa, bija par 29,4 milj. eiro lielāki kā plānots. Jāatzīmē, ka pievienotās vērtības nodokļa (PVN) ieņēmumiem bijusi 2,3 milj. eiro plāna neizpilde (pret kopējo plānu 1 987,2 milj. eiro), bet sagaidāms, ka gadā kopumā PVN ieņēmumu plāns tiks izpildīts.

Mazāki kā pērn vienpadsmit mēnešos kopbudžetā bija ne-nodokļu ieņēmumi, šā gada janvāri-novembrī tie iekasēti 501,7 milj. eiro apmērā, par 20,5 milj. eiro jeb 3,9% mazāk kā attiecīgajā periodā gadu iepriekš, kas skaidrojams ar 2016.gadā budžetā ieskaitīto būtisko ieņēmumu no konfiscēto noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas apmēra. Ne-nodokļu ieņēmumi šā gada vienpadsmit mēnešos atpalika arī no plānotā apmēra. Pamatbudžetā ne-nodokļu ieņēmumu plāns bija izpildīts par 98,8% un plāna neizpilde bija 4,9 milj. eiro. Vienlaikus arī ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi vienpadsmit mēnešos kopbudžetā bija par 12,5 milj. eiro jeb 1,9% zemāki kā pērn. Kopumā 2017.gadā ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi kopbudžetā būs ne tikai zemāki kā 2016.gadā, bet ievērojami zemāki kā plānots, jo ES fondu projektu īstenošana, lai gan strauji uzņem apgriezienus, tomēr šogad nav bijusi tik intensīva kā prognozēts.

Analizējot kopbudžeta izdevumus šā gada vienpadsmit mēnešos salīdzinājumā ar pagājušo gadu, FM secina, ka lielākais izdevumu kāpums kopbudžetā vērojams kapitālajiem izdevumiem (par 214,2 milj. eiro jeb 38,7%), ņemot vērā izdevumu kāpumu ES fondu projektu īstenošanai. Ievērojami pieauguši arī izdevumi atalgojumam (par 175,4 milj. eiro jeb 9,6%), kas skaidrojams ar algu līmeņa pieaugumu policijas un glābšanas dienestu darbībai, kā arī pašvaldībās. Līdz ar to konsolidētā kopbudžeta izdevumi šā gada janvāri-novembrī bija 8 606,9 milj. eiro un salīdzinājumā ar 2016.gada attiecīgo periodu palielinājās par 520,7 milj. eiro jeb 6,4%. Palielinoties vidējās pensijas un apdrošināšanas iemaksu algas apmēram, par 115,8 milj. eiro jeb 4,7% palielinājās sociālo pabalstu, tostarp pensiju izdevumi. Vienlaikus jāizceļ tādu pozīciju kā iemaksas ES budžetā un procentu izdevumi samazinājums attiecīgi par 14,1 milj. eiro jeb 6,5% un 10,7 milj. eiro jeb 3,7%. Procentu izdevumu samazinājumu veicinājusi sekmīga Valsts kases darbība.

Labāki darba spēka nodokļu ieņēmumi sekmēja straujāku ieņēmumu kāpumu speciālajā budžetā un pašvaldību budžetā. Speciālajā budžetā vienpadsmit mēnešos ieņēmumi palielinājās par 149,3 milj. eiro jeb 7,1%, salīdzinot ar 2016.gada janvāri-novembri.

Ņemot vērā, ka izdevumiem speciālajā budžetā bija 87,9 milj. eiro jeb 4,2% pieaugums, pārpalikums speciālajā budžetā pieauga līdz 69,8 milj. eiro jeb par 61,4 milj. eiro pret iepriekšējā gada janvāri-novembri. Jāatzīmē, ka caurmērā ieņēmumu un izdevumu pieaugums speciālajā budžetā bijis atbilstošs budžetā plānotajam, izceļami tikai sociālās apdrošināšanas iemaksu 17,0 milj. eiro virsplāna ieņēmumi. Pašvaldību budžetā, par 102,5 milj. eiro jeb 9,3% palielinoties IIN ieņēmumiem, vienpadsmit mēnešu kopējie ieņēmumi kāpa par 230,8 milj. eiro jeb 11,5%. Ja speciālajā budžetā nav vērojams izteikts izdevumu kāpums, tad pašvaldību budžetā tādu nodrošina kapitālo izdevumu palielinājums par 158,9 milj. eiro jeb 61,1%, ņemot vērā aktīvāku ES fondu projektu īstenošanu kā pērn vienpadsmit mēnešos. Tādējādi pašvaldību budžeta izdevumi palielinājās par 281,6 milj. eiro jeb 15,0%, veidojot 70,3 milj. eiro pārpalikumu. Tiesa, pārpalikuma apjoms pašvaldību budžetā bija par 50,8 milj. eiro mazāks kā pērn janvāri-novembrī un arī 2017.gadā kopumā tas būs mazāks kā pērn, kad tā apmērs bija 57,4 milj. eiro.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-vienpadsmit-menesos-nodoklu-ienemumi-pieauga-par-77>